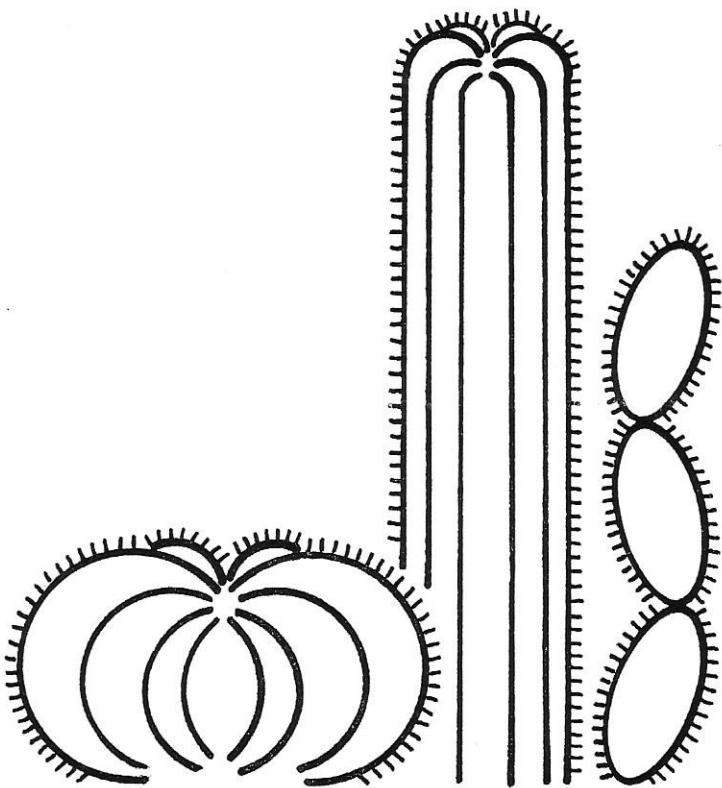

KAKTEJE IN SUKULENTE

Glasilo Društva prijateljev kaktej SR Slovenije

Ljubljana

20 -SF 801

Številka

2

Leto

9

Glasilo KAKTEJE IN SUKULENTE: lastnik, izdajatelj in založnik je Društvo prijateljev kaktej SR Slovenije. Ponatis v celoti ali delno je dovoljen samo s privoljenjem društva ali posameznih avtorjev. Dopise in vprašanja v zvezi z glasilom pošljite na naslov odgovornega urednika: Engelbert Novak, dipl. inž., Titova 100, ali Valjavčeva 16, 61000 Ljubljana. Žiro račun društva: 50102-678-50727

I-I N F O R M A C I J E   D R U Š T V A

I.S e s t a n e k :

Sestanek bo v petek,dne 20.februarja ob 17.uri

Sestanek uprvnega odbora bo isti dan ob 16.uri in 30 minut

D n e v n i r e d :

1.Obvestila društva

2.Predavanja

3.Diapositivi

4.Razno

P r e d s e d n i k :

ing Engelbert Novak

II.Gojitev kaktej in sočnic v februarju

Februar je kritični mesec za kakteje, posebno še takrat, če niso imele dovolj svetlobe in so zato slabljene. Zalivamo jih še vedno zelo malo, tako kot v januarju. Tudi če je kakšen dan topel in sončen ne smemo zato več zalivati. Temperatura naj bo tudi ta mesec še vedno okoli 10° . V toplih dneh zračimo, zatirajmo tudi razne škodljivce, da se ne razmnožijo. Umetno osvetlimo lanske sejančke od 16. do 20. ure, seveda lahko osvetlimo tudi ostale kakteje. Podobno gojimo tudi večino stalnih sočnic. V tem mesecu lahko tudi sejemo, vendar le, če imamo utrezne pogoje oziroma pripomočke za ogrevanje in osvetlitev.

Nekatere sočnice v tem mesecu normalno rastejo, te zalivamo kot v dobi rasti, seveda le pri pravilni temperaturi in svetlobi. Te sočnice so predvsem *C. Conophytum*, *Dactylospis*, *Frithia*, *Gibbaeum* in *Othonna*.

Phyllosactus, *Rhyspalis*, velikonočni kaktus in vsi tisti, ki imajo žepopke dobijo več vode, temperatura naj bo okoli 15° .

ing Engelbert Novak

III.M a m i l a r i a   m e l a n o c n t r a -(Pos elger)

Domovina te lepe kakteje - počasne bi ji rekli bradavičar z črnimi ostrogami - je Amerika. Razširjena je v južnih predelih ZDA, v državi New Mexico in Texas in v severnih predelih Mehike, v državah Nuevo León in Coahuila. To kakteje poznamo že več kot 100 let, vendar je pri nas še skoraj neznana.

O p i s   r a s t l i n e

Rastlina je kroglasta, v domovini je do 16 cm visoka, njen premer je do 11 cm, ima mlečen sok. Navadno se ne razrašča, je modro zelene barve. Bradavice so štirirobe, poglobitve med njimi so sprva v mladosti vlnate.

Obrobnih bodic je 7 do 9, zgornje so dolge do 6, spodnje pa celo do 25 mm, sprva so črne nato pa posivijo in le konica ostane črna. Srednja boda je le ena, dolga je 55 mm in jesprva pravtako črna, kasneje postane rjava. Premer rožnatih cvetov z temnejšo prego v sredini cvetnih listov je do 2,5 cm, zato jo tudi prištevamo med velikocvetne mamilarije. Običajno cvete v aprilu. Šadež je rožnat do škrlatno rdeč, dolg je do 3 cm. Semena so rdečkasto rjava in svetleča, njihov premer je okrog 1 mm. Poznamo tudi več variacij med katerimi pa ni bistvene razlike.

G o j i t e v :

V domovini te vrste prevladuje stepska klima z malo padavinami in sorazmerno toplo. Pozimi je brez padavin, temperatura je od 2 do 22°; poleti je dokaj toplo, v povprečju od 22 do 34°, padavine so bolj redke vendar so takrat močne. Rastlina ima vlaknate korenine in ji zato prija dobro propustna peščena zemlja, vendar brezpogojno brez kalcija, zato vzamemo lahko le kremenčev pesek ali kak drug, ki ne vsebuje apnenca. Mešanica mora biti tudi kisla (primes fino presejane šote ali humovita). Poleti želi veliko toplotne in uspeva zato najbolje za steklom, lahko tudi na notranji okenski polici; pred opoldanskim soncem moramo zasenčiti z tankim papirjem. Poleti normalno zalivamo, vendar le z deževnico ali prekuhanou vodo. Pozimi zalivamo le malo, temperatura naj bo nekoliko višja kot pri ostalih kaktejah, to je okoli 10° (od 7 do 12°), lega naj bo svetla.

R a z m n o ž e v a n j e

Rastlina se navadno ne razrašča in jo zato lahko razmnožujemo le z semeni. Pri pravilnih in ugodnih pogojih, to je podnevi okoli 30 in ponoči okoli 20° kot tudi pri pravilni svetlobi vzklijejo semena že po 8 dneh. Pri nas zaenkrat to vrsto še težko dobimo, inozemski trgovci prodajajo to vrsto letos po 0,70 DM za 25 semen.

ing. Engelbert Novak

IV. M a m m i l a r i a i n g e n s Backeberg

Po Backebergovem opisu iz leta 1942 se portret te vrste glasi: Rast je posamična, doseže višino do 40 in premer do 15 cm. Epiderma je listnata do svetlo zelene barve. Teme je skoraj ravno, obraščeno z nekaj bele volne. Razmerje presečnih črt je 13 : 21. Bradavice so na gornjem delu rastline nalahno dvignjene in se kočujejo v obliki stožca, katerega vrh je poševno odsekan, bradavice so ob telesu široko razvlečene do 8 mm, v višino pa merijo do 12 mm, vsebujejo vodenasti sok. Areole so ozke in ovalne, izpočetka belo volnate, pozneje se ogolijo in se pogreznejo v bradavico, kar izgleda, kot bi sedele v jamici. Aksile imajo samo kosmič

volne brez dlačic. Areola ima praviloma samo po dve bodici, izjemoma tudi 3 - 4, približno 2-3 cm sta dolgi, ena je obrnjena navzgor in druga navzdol, ta je tudi malo krajsa. Bodice so v spodnji polovici rumenkaste in proti vrhu prehajajo v svetlo do kavino rjavo barvo in so nalahno upognjene. Stranskih bodic nima. Mali cvetovi dosežejo približno 1 cm višine in so svetlo vinsko rdeče barve. Nahajališče je v Mehiki v zvezni državi Hidalgo, Gornja Barranca Grande ob cesti iz Atotonilca za Quebrada na strmih predelih skalnatih previsov.

Na osnovi osebnih opažanj jo je leta 1978 D.R.Hunt postavil kot sinonim za *M.hidalgensis*, kar pa v nobenem primeru ne bo držalo. Originalni opis *M.hidalgensis*, ki ga je leta 1907 objavil J.A.Purpus (1880-1932) govori o pretežno 4 - 6 skoraj ravnih bodicah, ki so sivo bele do svetlo rjave barve, kar pa na *M.ingens* ne bi odnašalo. *M.hidalgensis* ima praviloma 4 bodice, ki stoje v obliki križa. Njeni cvetovi so karmin in ne svetlo vinsko rdeči. Barva pestiča in brazd se tudi znatno razlikuje. Mogoče je Hunta na to prekombinacijo navedla misel, ko je gledal sliko, ki spremišča originalni opis in ta predstavlja rastlino z dvemi bodicami po areoli obrnjeni navzgor in navzdol. To pa je zanje popolnoma netipično, saj sam Purpus pripominja: "Fotografija predstavlja primerek rastline z po dve bodici". Izmed 500-600 sejančkov najdemo le 15-20 takih, vsi ostali imajo po 4, več pa po 5 ali 6 bodic.

Nasprotno Huntu je Erhard Kuhn (znan iz DDR) mnenja, da še *M.ingens* spada v sorodstvo z *M.obconello*, ker se od nje razlikuje le po barvi cvetov. Zaradi tega jo predstavlja kot njeno variacijo, *M.hidalgensis* pa kot sinonim za *M.obconello*, to pa drugi eksperti pobijajo z svojimi argumenti. Iz tega kratkega opisa se vidi, da še dolgo ne bo miru med razgretimi duhovi kak-teistov po znanem pregovoru: Zakaj naj bi bilo enostavno, kar je lahko komplizirano.

Vzgoja *M.ingens* iz semena je lahka in v poznejši gojitvi ne predstavlja težav. Čeprav ima svetlo zeleno povrhnjico in redke bodice, lahko stoji zunaj v polnem soncu. Sejanček nam zacveti že v četrtem letu starosti. Drobeni cvetovi, ki se pojavijo v nestrjenih vencih so malenkostno višji od bradavic. Odrasla rastlina je zaradi častitljive velikosti in dvobarvnih bodic zares atrakcija vsake zbirke.